

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

rationem revocandæ communionis inter occidentales & orientales. Attamen occidentalibus satisfactum est epistola synodica orientalium, quam ex Concilio Constantinopolitano scripserunt ad Damasum & ad synodum Romanam; qua Italos orant, non ut confirment ea quæ in hac synodo Constantinopolitana acta erant, sed ut caritate spiritali ipsis gratulentur propter ordinationes Ecclesiarum Constantinopolitanæ, Antiochenæ, & Hierosolymitanæ, quibus præfeci fuerant Nectarius, Flavianus, & Cyrillus.

XI. Nunc referenda sunt verba epistolæ Concilij Italiæ ad Theodosium, quæ edita est à clarissimo viro Iacobo Sirmondo in Appendice Codicis Theodosiani. Nam cum cognovissent ad hoc partium venisse Maximum, inquit Itali, ut causam in synodo ageret suam, quod, etiamsi inditum Concilium non fuisset, jure & more majorum, sicut & sanctæ memoriæ Athanasius & dudum Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopi, & orientalium plerique fecerunt, ut ad Ecclesiæ Romanæ, Italiæ, & totius Occidentis confugisse judicium viderentur, cum eum, sicut diximus, experiri velle adversum eos qui episcopatum ejus abnuerant comperissent, prestolari utique etiam nostram super ea sententiam debuerunt. Non prerogativam vindicamus examinis; sed consortium tamen debuit esse communis arbitrij. Infra: Nec quedam nos angit de domestico studio & ambitione contentio; sed communio soluta & dissociata perturbat. Nec videmus eam posse aliter convenire nisi aut is reddatur Constantinopoli qui prior est ordinatus, aut certe super duorum ordinatione sit in urbe Roma nostrum orientaliumque judicium. Neque enim indignum videtur, Auguste, ut Romanæ Ecclesiæ antistitis fuitimorūque & Italicorum Episcoporum debeant subire tractatum, qui unius Aholij Episcopi ita expectandum esse putaverunt judicium ut de occidentalibus partibus Constantinopolim evocandum putarent. Si quid uni huic reservatum est, quanto magis pluribus reservandum est. Nos autem à beatissimo fratre tue pietatis admoniti ut tue clementiæ scriberemus imperio, postulamus ut ubi una communio est, commune velit esse judicium concordantiæque consensusum.

CAPVT V.

Synopsis.

I. Orientales Episcopi nihil occidentalibus licere contendebant circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. quod canone scripto firmatum in secunda synodo. Hujus autem institutionis ratio ea esse debuit, quod supremam esse contendere

Conciliorum orientalium auctoritatem.

II. Prudenter se gerunt pares Concilij Constantinopolitani. Iura provinciarum & privilegia illustrissimarum Ecclesiarum conservant. Iudicia porro de disciplina fieri jubent suprema auctoritate synodorum uniuscujusque Dioceses. Enumerantur varia Dioceses utriusque Imperij.

III. Prima criminum Episcoporum cognitio pertinet ad synodum provinciarum; secunda vero, ad Diocesanam. Exarchi convocabant synodos Diocesanas absque permisso Principum.

IV. Ecclesia hoc pacto liberata est à necessitate postulandorum ab Imperatore Conciliorum. Synodi itaque Diocesane, quæ antea extraordinariæ erant, & indigebant rescripto Principis, versæ sunt in synodos ordinarias. Hujus institutionis, quæ nova erat, confirmationem ab Imperatore Theodosio petiit secunda synodus.

V. Excipi potest canonem Constantinopolitanum non constituisse discretè duos gradus jurisdictionis in accusationibus Episcoporum. Solutur hæc obiectio, explicato canone.

VI. Ab una synodo Diocesana ad aliam provocare non licebat.

VII. Nihil tamen derogatum est juribus Imperatorum, qui, etiam post hunc canonem editum, Concilia ex diversis Diocesibus congregarunt ad judicandas Episcoporum causas. At Theodosius Imperator confirmare noluit institutionem synodi Constantinopolitanæ, quæ supremam potestatem in judicio de disciplina ferendis tribuebat synodis uniuscujusque Dioceses.

VIII. Suprema synodorum uniuscujusque Dioceses auctoritas colligitur etiam ex epistola Cyrilli Alexandrini ad Dominum Antiochenum.

IX. Concilium Chalcedonense novam in Oriente distinctionem introduxit. Iubet enim ut prima de crimine Episcopi cognitio institueretur in synodo provinciali; Metropolitanis vero, apud Exarchum Dioceses, auctoritatem Constantinopolitanam. De dignitate sedis Constantinopolitanæ, quæ valde amplificata est in hac synodo. Græca collectio non complectebatur canones Sardicenses, neque etiam Africanos.

X. Distinctionem à Concilio Chalcedonensi introductam amplexus est Iustinianus. Eo vero jure Græci semper usi sunt.

XI. Ex his quæ dicta sunt constat canones Sardicenses nondum receptos fuisse in Oriente. Eos tandem synodus Trullana recepit, sed cum modificatione quadam: tum ut ostenderet auctoritatem quæ Summo Pontifici tributa erat in his canonibus, à Concilio Sardicensi profectam, non autem à Nicæno; tum etiam ut ostenderet eam restringi ad solum Occidentem.

XII. Eam tamen in universum orbem extendi debere contendebant Summi Pontifices.

I. HACTENUS manifestè probavimus in ea sententia fuisse occidentales Episcopos ut existimarent communibus Orientis & Occidentis suffragiis definiendas esse querelas ab Episcopis illustrissimarum Orientis Ecclesiarum delatas in Occidentem. At isti semper obstinatis animis contenderunt nihil occidentalibus Episcopis permittendum esse circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. Quæ auctoritas ut valentior

Rr iij

vile suprà lib. 5. cap. 21. §. 9.

vile suprà lib. 5. cap. 21. §. 4.

esset, eam canone scripto firmarunt in secunda synodo Oecumenica, quæ prima est Constantinopolitana. Primum enim orientales Romam accedere noluerunt, tamen per Imperatoris Theodosij literas accersiti essent, postquam Constantinopoli in unum conventum esset. Cur autem ita ipsis placitum fuerit, nulla alia probabilis ratio occurrit quàm quòd supremam esse contenderent Conciliorum orientalium auctoritatem. Vnde in epistola synodica ad Damasum & ad synodum occidentalem non dubitant scribere se anno superiore Concilium generale celebravisse, tamen illud constaret ex solis Episcopis orientalibus. Quapropter in Concilio Aquileiensi rectè dicebat Ambrosius esse *consuetudinem hujusmodi ut in Oriente orientalium esset Concilium, intra occidentem occidentalium.*

II. Robustius urget canon secundus Concilij Constantinopolitani, cujus auctoritas ab Ecclesia univèrsa recepta est. Decernit itaque quonam modo peragenda sint judicia canonica apud orientales, sive pro depositione Episcoporum, sive etiam pro reliquis causis quæ incidunt. Ordo autem quem in his rebus præscribit, plenus prudentiæ est, ac mirabili temperamento conditus. Nam primum jura provinciarum & privilegia illustrissimarum Ecclesiarum eo canone conservantur, juxta canones Nicænos. Tum Episcopis damnatis nova remedia tribuuntur, multò commodiora & faciliora quàm ea quæ Concilium Antiochenum invenerat, cum se vota judicum diviserant, sive accedendo ad Imperatores ad obtinendum novum Concilium. Nam in eo Concilio jurisdictionum limites constituuntur juxta divisionem Dioceseon Imperij, & suprema esse decernitur auctoritas uniuscujusque Dioceseos in universis judiciis de disciplina latis. Diocesim cum dico, eo sensu eam dictionem usurpo quem obtinet in legibus Imperatorum & in canonibus hujus Concilij Constantinopolitani, scilicet pro tractu quodam & diversarum provinciarum collectione, quæ Præfæcto prætorio aut ejus Vicario parebat in causis civilibus, Exarcho verò in causis ecclesiasticis. Itaque cum Imperium Orientis divisum esset illa tempestate in quinque Dioceses, Ægyptiacam videlicet, orientalem, Thracicam, Ponticam, & Asianam, Concilium Dioceses ecclesiasticas partitur in totidem synodos. Ex Notitia porrò Imperij constat quinque in Ægypto provincias fuisse, quarum caput erat Alexandria; in Oriente, undecim, sub Antiocheni civitate; in Ponto, decem, sub ci-

vitæ Casaræ Cappadociæ, quæ urbs regia Ponti fuerat. Asiana, cujus metropolis erat Ephesus, in Asia proconsulari sita, constabat pariter ex undecim provinciis. Thracica verò sex provincias complectebatur, & in his, provinciam Europam, in qua Heraclea metropolis Dioceseos Thracicæ. At Byzantium civitas, quæ quondam metropolis fuerat, amissam dignitatem recuperavit; quæ in civitatem Heracleensem translata fuerat ab Imperatore Severo post excidium ab eo Byzantium. Amplificata dein fuit ejus majestas post Constantinum magnum, cum felicibus nominis ejus auspiciis reædificata fuisset civitas, in eaque posita sedes Imperij orientalis, ornataque fuit privilegiis antiquæ Romæ.

III. Dioceses itaque ecclesiasticæ ordinatæ sunt ad exemplum dispositionis civilis Dioceseon; ita ut prima criminum Episcoporum cognitio pertineret ad synodum provinciam; si verò de injusto judicio querela moveretur, deferri illa debebat ad synodum Diocesanam, quam Exarchus convocabat absque speciali permissa Imperatoris. Itaque Patriarcha Alexandrinus convocabat synodum Dioceseos Ægypticæ, id est, synodum sui patriarchatus. Patriarcha Antiochenus convocabat Diocesim orientalem, hoc est, patriarchatum Orientis. Episcopus verò Casaræ Cappadociæ, quæ caput erat universæ Dioceseos Ponticæ, synodum ejus Dioceseos congregabat, ut constat ex Gregorio Nazianzeno in vita Basilij. Episcopus Ephesinus Asianæ Dioceseos Exarchus erat, synodoque generali ejus Dioceseos præsidebat. Quod attinet ad Diocesim Thracicam, ea speciali curæ Episcopi Constantinopolitani commissa est in hoc Concilio, ut disertè adnotavit Socrates. Sed præter administrationem illam, privilegium honoris ei tributum est post Episcopum Romanum, ante ceteros Exarchos, eò quòd Constantinopolis esset nova Roma.

IV. In hac divisione conservata sunt privilegia provinciarum & magnarum Ecclesiarum, quæ in Concilio quoque Nicæno confirmata fuerant, ut inquit patres Constantinopolitani. Omnia hæc magnifica esse video pro dignitate Ecclesiæ; quæ auctoritate hujus canonis liberata est à petendis ab Imperatore Conciliis ad judicandas Episcoporum depositorum querelas; adeo ut synodi Diocesanae in synodos ordinarias versæ sint, cum antea extraordinariæ essent, neque convocari possent absque literis Imperatoris. Sanè cum hi canones novam politiæ exterioris formam constitue-

rent in Ecclesia, tamen in melius mutaretur, Concilium hujusmodi innovationis confirmationem petiit ab Imperatore Theodosio, ut constat ex epistola synodica; non autem à Concilio Romano, tamen aliam quoque synodicam epistolam ad illud dederit.

V. Video quidem opponi posse adversus hæc quæ diximus quoddam velut silentium hujus canonis, qui disertam mentionem non facit horum duorum graduum jurisdictionis in accusationibus Episcoporum; ideòque videri non introductum fuisse ab hac synodo Constantinopolitana ut prima harum accusationum cognitio pertineat ad Episcopos provinciarum, secunda verò ad synodum generalem Diocesanos. Sanè non diffiteor quin argumentum illud in speciem sit fortissimum. Contendo tamen satis mentem suam explicare patres Constantinopolitanos, ex eo capite, quòd harum quinque Dioceseon limites assignent ad tractandas causas ecclesiasticas, & quòd nihilominus intactam esse velint synodorum provincialium auctoritatem canone Nicæno constitutam. Harum autem potestatem hanc esse volunt ut causas suo jure definiant, ea tamen lege, ut causæ quæ synodorum Diocesinarum cognitioni tribuæ erant, velut depositiones Episcoporum, in synodo Diocesana retractentur; in ceteris verò capitibus, nihil derogeret supremæ provincialium synodorum auctoritati. *Servata verò, inquit canon, que scripta est de gubernationibus regula, manifestum est quòd illa que sunt per unamquamque provinciam, ipsius provincie synodus dispenset, sicut Nicæno constat decretum esse Concilio.* Hi gradus jurisdictionis luculentius explicantur in canone sexto ejusdem Concilij, qui extat in collectione Græca, licet desideretur in Dionysiana: *Tubet sancta synodus, primum quidem apud provincie Episcopos accusationem persequi, & apud eos probare crimina Episcopi qui accusantur. Quòd si evenerit ut provinciales Episcopi crimina que Episcopo intentata sunt corrigere non possint, tunc ipsos accedere ad majorem synodum Diocesanos illius Episcoporum pro hac causa convocatorum.*

VI. Quæri potest an judicia sic definitur in his synodis Diocesanis ut locus non fuerit appellationsi aut querelæ ab una ad aliam. Verùm inutilis est hæc quaestio, cum institutio illa synodorum Diocesinarum non ob aliud facta fuerit quam ut confusio illi iretur obviam, & ut caveretur ne quis Exarchorum, aut ipsius synodus, causas alienæ Diocesanos ad se traheret; ut disertè scriptum est in initio hujus canonis: *Qui sunt super Diocesim Episcopi, nequaquam*

ad Ecclesias que sunt extra terminos sibi prefixos accedant, nec eas hac presumptione confundant. Qui in hac Dionysij versione vocantur *Episcopi qui sunt super Diocesim*, in contextu Græco dicuntur *Ἐπίσκοποι τῆς Διοκλήσεως*, *Exarchi Diocesos*, & in versione Latina *Primates*.

VII. Apertius & luculentius explicatur suprema Conciliorum Diocesinarum in judiciis faciendis auctoritas eodem canone sexto; quo decernitur eos ad accusationem admittendos non esse qui ad Imperatores vel ad tribunalia magistratum accederent, vel universalem synodum perturbare conarentur, contemptis universis Diocesanos Episcopis, *πᾶσι τοῖς ἀρχιεπίσκοποις τῆς Διοκλήσεως ἑπιτοκῶντες*. Constat sanè ex historia ecclesiastica canones illos (qui jus suum Imperatoribus auferre non poterant, sicuti nec volebant, cum nihil in eis contineatur quod Principes removeat ab hac cura) non obtitisse deinceps quin Imperatores Concilia ex diversis Diocesibus congregaverint ad judicandas Episcoporum causas. Verum nihilominus semper est eam Concilij Constantinopolitani patribus mentem fuisse ut perpetuam regulam ederent quæ synodis uniuscujusque Diocesanos conservaret supremam potestatem in judiciis de disciplina ferendis. At Theodosius Imperator institutionem illam approbare noluit, ne juribus Imperij vulnus inferri consensisse videretur. Unde factum est, ut ego quidem arbitror, ut cum synodus ab eo petivisset confirmationem suorum canonum, ipse eam concedere noluerit. quod colligi posse existimo ex collectione Græca à Dionysio Latine versa, in qua omisus est hic canon, tamen postea Græci eum descripserunt in ultima collectione sua edita in synodo Trullana.

VIII. Eadem synodorum uniuscujusque Diocesanos suprema in ferendis judiciis auctoritas colligitur ex epistola quam Cyrillus Episcopus Alexandrinus ad Dominum Episcopum Antiochenum scripsit in gratiam Petri Episcopi; quem Dominus inauditum deposuerat, negata etiam licentia defensionis. Is ergo Cyrillum & Proclum Constantinopolitanum adiens, querelam suam ad eos detulit, oravitque ut se gratia & favore suo juvarent apud Dominum. Ea de causa Cyrillus epistolam dedit ad Dominum, quam Græci posuerunt inter epistolas canonicas. In ea verò Dominum monet ut senis istius lacrymas temperet, eique defensionis locum præbeat secundum morem, id est, Domino coram & Episcopis qui ei subsunt; iis tamen exceptis quos velut suspectos Petrus recusabit, ad vitandam judicij nullitatem. Unde

¶ non vt. Concilij C.P.

discimus à Patriarchis illis susceptam non fuisse hujus Episcopi querelam, ut de ea cognoscerent; sed eam ad synodum patriarchalem Antiochenam dimisisse, illic judicandam secundum morem.

Vide suprà lib. 3. cap. 5. §. 4.

IX. Concilij Constantinopolitani regulæ confirmatæ sunt duobus canonibus Concilij Chalcedonensis Oecumenici quarti, quod tamen novam in Oriente distinctionem introduxit, quoad judicia Episcoporum. Distinguit enim inter Episcopum & Metropolitanum. Iubet autem in canonibus IX. & XVII. ut prima de crimine Episcopi cognitio instituatür in synodo provinciali, Metropolitanus verò ab Exarcho Diæceseos, sive throno Constantinopolitano. Nihil in his canonibus obscurum, si disjunctivæ explicationem excipias: *Quòd si quis à Metropolitanò leditur, apud Primatem Diæceseos aut apud Constantinopolitanam sedem judicetur.* Sed ut vim hujus difficultatis faciliùs assequamur, observandum est hos duos canones fuisse decretos ante constitutionem patriarchatus Constantinopolitani, & antè quàm Pontica & Asiatica Diæceses ei subicerentur. Id autem non contigit nisi in actione ultima Concilij, quòd Legati apostolicæ sedis ei novitati intercessissent. At canones IX. & XVII. qui sedi Constantinopolitanæ tribuunt auctoritatem judicandi Metropolitanos, nullo refragante decreti sunt, extantque in collectione Dionysij. sed XXVII. canon, cui contradicium est à Legatis, in ea omisus est. Interpretes Græci Zonaras & Balsamo non agnoverunt istam difficultatem. Quapropter non excurrunt ultra interpretationem quæ statim occurrit, eo nempe canone tributam unicuique Exarcho potestatem judicandi Metropolitanos qui ad ejus Concilium aut Diæcesim pertinent, exempli causa, sedi Constantinopolitanæ tribui jus judicandi Metropolitanos ad Concilium Constantinopolitanum pertinentes. Superest igitur ut intelligamus quinam Metropolitanus ei subiecti essent antequàm Diæceses Asiatica & Pontica ad ejus Diæcesim patriarchalem accessissent. Non me latet ei competitivisse jus præsidendi synodo generali Thraciæ; quòd sedes Constantinopolitana, quæ erat in provincia Europa una ex provinciis Thraciæ, ad honorem secundæ sedis evecta esset. Sed ne quid dissimulem, magnificum prorsus est quod ex ipsis verbis canonis colligitur. Nam sedi Constantinopolitanæ, quæ certam Diæcesim patriarchalem nullam habebat, tametsi prærogativam Patriarcharum obtineret, jus tribuunt judicandi Metropolitanos totius Orientis; atque id quidem non post appellationem à

judiciis reliquorum Patriarcharum, ut præcavit Hincmaro, sed præveniendum Patriarchas, ad arbitrium conquerentium. Patriarcha verò Constantinopolitanus causas illas judicabat in Concilio extraordinario, quæ de re nos alibi accuratè disseruimus. Ceterum Græca collectio canonum, quæ canone primo Concilij Chalcedonensis firmata est, quæque Latine versa est à Dionysio Exiguò, non complectebatur canones Sardicenses, neque etiam Africanos, quos à se collectioni Græcæ additos fatetur Dionysius. Hæc sunt ejus verba in epistola ad Stephanum Episcopum: *Tum Concilij Chalcedonensis decreta subdentes, in his Græcorum canonum finem esse declaramus. Ne quid præterea notitiæ vestræ credat velle subtrahere, statuta quoque Sardicenses Concilij atque Africani, quæ Latine sunt edita, suis à nobis numeris cernuntur esse distincta.*

X. Distinctionem à Concilio Chalcedonensi introductam amplexus est Imperator Justinianus, qui illam in Novella constitutione CXXIII. cap. XXI. itémque in CXXXVI. confirmavit. Iubet autem conceptis verbis ut Episcoporum causas judicent Metropolitanus & synodus provinciarum; in casu verò appellationis, Patriarcha uniuscujusque Diæceseos. Eidem tribuitur prima cognitio causarum eorum Metropolitanorum qui ad patriarchatum ejus spectant, interdicta prorsus appellatione à judicio Patriarcharum: *Nullò eis quæ ab eo confisuntur valente resistere, οὐδενὸς τοῖς παρ' αὐτοῦ τῶν ἐπισκόπων ἀρχιερω δυνάμει.* Græci semper eo jure usi sunt; ut colligitur ex titulo IX. Nomocanonis Photij, & ex Zonara & Balsamone in commentariis ad hos canones.

XI. Ex his autem quæ huc usque diximus constat canones Sardicenses, qui Pontifici Romano tribuunt potestatem decernendi revisionem in gratiam Episcoporum depositorum, nondum receptos fuisse in Oriente, neque à Concilio Constantinopolitano, nec à Chalcedonensi, nec etiam ab Imperatore Justiniano; cùm manifestum sit Patriarcham uniuscujusque Diæceseos solitum judicare de his depositionibus definitivo decreto, æquè ac de ceteris omnibus causis quæ ad disciplinam pertinebant. At tamen synodus in Trullo, quæ anno sexcentesimo nonagesimo secundo congregata est Constantinopoli, in sua collectione describi jussit canones Sardicenses, & inter hos etiam illos tres qui ad Episcopi Romani auctoritatem pertinent. Verùm non ea fuit hujus synodi mens ut propterea jurisdictioni Episcopi Romani submittere voluerit appellationes Episcoporum, cùm in eadem collectione

Hincmaro in
Opus. c. 11.

fectione extent canones secundæ synodi Oecumenicæ, atque item quarta, quæ unicuique Patriarchæ supremum harum causarum iudicium commiserunt. Nihil ergo aliud voluit Trullana synodus quam ostendere quænam auctoritas Pontifici Romano competat in suo patriarchatu, cujus limitibus circumferribi potestatem ei quæsitam in canonibus Sardicenisibus, tum etiam ut ostendat eam auctoritatem illi tributam esse, non à Concilio Nicæno, sed à Sardicensi. Ea namque est observatio Zonaræ ad canonem quintum Sardicensem: *Neque igitur hic canon à Nicæna synodo editus fuit, neque ad ipsum (id est, Romanum Pontificem) provocaciones ab omnibus Episcopis, sed ab iis tantummodo qui eidem subjecti erant, dari oportere decernit.* *Ἐτε ἡ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐστὶν ὁ κανὼν, ἔτε πῶτος ἐστὶν ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτοκῆσαν ἀνατίθωνται αὐτῷ, ἀλλὰ τῆς Σαρδικεῖας ἐστὶν ἐστὶν.*

XII. Verum licet ea Græcis mens esset ut effectus canonum Sardicensium egredi Occidentem non possent, Pontifices tamen Romani contendebant eos obtinere debere in universa Ecclesia; ut constat ex epistola Papæ Leonis primi inferius laudata, & ex communitorio Gelasij Papæ ad Faustum, cujus verba necessariò intelligenda sunt de canonibus Sardicenisibus: *Ipsi sunt canones, inquit Gelasius, qui appellationes totius Ecclesiæ ad huius sedis examen deferri voluerunt, ab ipsa verò nusquam prorsus appellari debere sanxerunt, ac per hoc illam de tota Ecclesia iudicare, ipsam ad nullius commeari iudicium, nec de ejus unquam præceperunt iudicio iudicari, sententiamque illius constituerunt non oportere dissolvi, cujus potius decreta sequenda mandarunt.*

CAPVT VI.
Synopsis.

I. Concilia orientalia poterant tantum decernere de causis disciplina, ad procurandam executionem canonum. Causas autem fidei vel regulas generales Ecclesiæ universa tractare non poterant absque interven- tu auctoritatis Episcopi Romani.

II. Hunc Romani Episcopi primatum agnoscebant orientales. Nihil in causis fidei aut de regulis generalibus definiri poterat absque ejus sententia. Socrates explicatus.

III. Hæc explicari debere visum est, ne quis existimet rematam fuisse in superioribus capitibus Romani Pontificis auctoritatem. Episcopi orientales, qui Romanam sedem appellarunt, exagitati fuerant propter causam fidei. Quo casu poterant apostolicam sedem appellare.

IV. Eustathius Episcopus Sebastenus depositus ab Arrianis, literas à Liberio Papa obtinuit, quarum

Tom. II,

auctoritate restitutus est in sedem suam. De fide agebatur. Quare magni ponderis fuit epistola illa Libery. V. Eutyches non appellavit ad salum Pontificem Romanum. Appellavit enim synodis Romanam, Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Thessalonicensem. Appellatio facta ad Patriarchas, censetur etiam facta ad eorum synodos. Cardinalis Perronius resuatus.

I. AUCTORITAS itaque Concilio- rum orientalium his limitibus circumscribi debet ut decernere tantum poterint de administrationibus & gubernationibus provinciarum, ut loquuntur canones, id est, de controversiis quæ incidunt in executione canonum de disciplina ecclesiastica latorum. Nam quoad causas quæ ad fidem spectant aut regulas generales Ecclesiæ universæ, certum est eas definiri non potuisse absque interventu auctoritatis Episcopi Romani. Quoniam cum cathedra Petri ea sit ex qua unitas sacerdotalis exorta est, ut loquitur Cyprianus, par erat ut reliquæ Ecclesiæ necessitate communionis unirentur cum Ecclesiâ Romana, eamque colerent tanquam caput & centrum unitatis, ut verbis Optati utamur. Constituto namque capite in Ecclesia, quemadmodum in collegio apostolico fuerat constitutum, sublata erant occasiones schismatum & hæreseon, ut observavit Hieronymus: quoniam ea ratione constitutus erat thronus qui radix & origo erat communionis omnium Episcoporum Ecclesiæ Dei, unde in omnes venerande communionis jura dimanant, ut aiebat Concilium Aquileiense generale sub Ambrosio. Huic enim sedi omnes Christiani adhærebant inter factiones & diffidia aliarum Ecclesiarum, exemplo Hieronymi, qui in trium Patriarcharum schismate, quo Antiochena Ecclesia laborabat, ad Damasum scribens, ait: *Beatitudini tue, id est, cathedra Petri, communionem conficior.* Hunc Romani Pontificis primatum agnoscebant orientales; ut constat ex epistola synodica Concilij Chalcedonenis ad Leonem Papam, in qua eum disertis verbis vocant caput universalis Ecclesiæ. At ex primatu illo jus quoddam eximium sequebatur, quod Romano Pontifici compete- bat, absque cujus interventu non licebat causas fidei definire nec generales regulas condere pro Ecclesia universa. Hic enim sensus est ejus legis ecclesiasticæ cujus mentionem facit Socrates, quàmque Iulius allegabat adversus orientales, nimirum Ecclesiâ non posse canonizari absque sententia Episcopi Romani, id est, novas regulas, & canones generales, à quibus aliquid introduceretur adversus vetustam consuetudinem, decerni non posse quin Romanus Pontifex deliberationi in-

Vide supra lib. 1.
c. 2.

Vide supra lib. 4.
cap. 10. §. 2. in
margine.

Vide supra lib. 4.
cap. 11. §. 1. & 12.
Additione.

§f